ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΣΦΡΑΓΙΔΑ ΣΤΗΝ ΑΦΡΙΚΗ ΜΕ ΗΓΕΤΗ ΤΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗ ΠΕΤΡΟ ΤΟΝ Ζ!

Μακάριος Τηλλυρίδης
Μητροπολίτης της Ζιμπάπουε

Πατριάρχης Αλεξανδρείας Πέτρος ο Ζ' και θρόνος του Αγίου Μάρκου. Μέσα στην αρμονική σύμπραξη των δύο αυτών ιστορικών δυνάμεων του έθνους και της ορθοδοξίας μας, της Εκκλησίας του Χριστού που επεκτείνεται σ' όλη την επικράτεια της αφρικανικής ηπείρου, ένας λόγος, μια φωνή, μια κατάθεση, μια μαρτυρία, που για λίγο συντρίβει τους ασχολούμενους με της τύρβης τα καθημερινά βιώματα. Δεν είναι δυνατό να περάσει η επέτειος αυτή της εκλογής και αναρρήσεως Πέτρου του Ζ' στον περίλαμπρο και ιστορικό παλαίφατο θρόνο του Αγίου Μάρκου χωρίς ν' αγγίζει τα ενδόμυχα των παλλομένων παραστάσεων και σκηνών, χωρίς να καταθέσει το φόρο και την τιμή προς εκείνο που πρωτοστατεί στα έργα της ιδέας και στερεώσεώς του από την Αλεξάνδρεια ως το Κέιπ Τάουν, από την Καζαμπλάκα ως τη Μοζαμβίκη και από την Αιθιοπία ως το Κογκό. Χώρες μακρινές, δύσκολες στη σύλληψη της ανθρώπινης διάνοιας, έρημος και βουνά, κοιλάδες και ποτάμια, ζούγκλες και ωκεανοί συναντώνται όλα κάτω από τη Σεπτή Πατριαρχική Κεφαλή στο Κέντρο της Αλεξανδρείας για να γνωρίσουν τους κόπους και τα δάκρυα, τους κραδασμούς και τα κτυπήματα, τους καθημερινούς παλμούς, τα γράμματα, τους ανθρώπους της ηπείρου ολοκλήρου, τους Άραβες, τους Έλληνες και τους Αφρικάνους, χέρια απλωμένα μαύρα και άσπρα... και να γίνεται έτσι μια αστική επικοινωνία - πνεύμα προς πνεύμα - αναπνοή προς αναπνοή - με αμοιβαία μυστική επικοινωνία που γεφυρώνει και ενώνει ιδέες, θεσμούς, έθνη και λαούς, ήθη και έθιμα, γλώσσες και φυλές χωρίς διακρίσεις και χρωματισμούς... Μια μόνο υπάρχει αρχή και δεδομένο: ο σεβασμός και η αλληλοκατανόηση της ανθρώπινης ζωής του ατόμου, του συνόλου. Ο ενθουσιασμός υπερπηδάται, οι ρατσιστικές αξιώσεις εξαλείφονται, το ανθρώπινο στοιχείο κυριαρχεί, εξαίρεται η ανθρώπινη αξιοπρέπεια, τα εθνικά όρια σβήνουν...

Εκκλησία και Θρόνος στο ξεκίνημα της τρίτης χιλιετηρίδας, που είναι ο καιρός της Ορθοδοξίας βρίσκουν στο πρόσωπο του Προκαθήμενου του Αλεξανδρινού μας Πατριαρχείου, το φωτεινό και υπεύθυνο Οιακοστρόφο.

Αυτός τώρα βρίσκει τον καιρό του για την αναδημιουργία του Θρόνου, για την αναβίωση του λαμπρού και ένδοξου Θρόνου του Αγίου Μάρκου. Έχει βρει η Εκκλησία στο πρόσωπο του Πέτρου του Ζ' που θεία και εξαιρετική εύνοια κλήθηκε να αναλάβει προ δύο ακριβώς χρόνων τη διαποίμανση του δευτερόθρονου και Αποστολικού Θρόνου - «ότι εκλεκτό, ακρογωνιαίο, έντιμον εις τα θεμέλια αυτής». Με την ψήφο κλήρου και λαού ανέλαβε το βαρύ ζυγό του Κυρίου υπακούοντας στο θέλημά Του, κουβαλώντας στους ώμους του το Σταυρό της Εκκλησίας. Με σταθερά βήματα πορεύεται και ατενίζει το μαρτύριό του για το καλό της Εκκλησίας και του ποιμνίου του. Δεν τον κατακυριεύουν σκέψεις μεγαλομανίας και εγωκεντρισμού. Έχει βαθιά τη συνείδηση ότι κλήθηκε να υπηρετήσει ταπεινά και αθόρυβα, χωρίς τυμπανοκρουσίες. Δεν ενδιαφέρεται για το προσωπικό του συμφέρο, αλλά για εκείνο του Θρόνου. Και χωρίς ενδοιασμούς, αλλά με πεποίθηση και πίστη προχωρεί για την ολοκλήρωση της αποστολής του. Η ζωή του είναι μια συνεχής λειτουργία προσφοράς, αφιέρωσης και διακονίας. Από νεαράς ηλικίας γνώριζε τον ιερό θεσμό του Θρόνου Αλεξανδρείας. Γνωρίζει ότι ο Τίμιος Σταυρός είναι το όπλο που θα τον κρατεί μακριά από την επικράτεια του διαβόλου και των σχεδίων του. Εν νόμω και λόγω αγωνίζεται για την επικράτηση της δικαιοσύνης ανάμεσα στον κλήρο και το λαό. Καταξιωμένος, δοκιμασμένος στη μακρά αρχιερατική του πορεία, άριστα προετοιμασμένος, υπεύθυνα επουλώνει τις πληγές και ανεβάζει το κύρος και το γόητρο του περιβλέπτου Θρόνου του Αγίου Μάρκου. Εδώ στην Αποστολική Καθέδρα της Αλεξάνδρειας καθοδηγεί και κατευθύνει, φωτίζει, πηδαλιουχεί τους μακράν και τους εγγύς, τους από περάτων έως περάτων της αφρικανικής ηπείρου διαβιούντας Ορθοδόξους Χριστιανούς. Κρατεί γερά και σταθερά το τιμόνι της πατριαρχικής περιωπής και γράφει σελίδες ανεπανάληπτες στη νεότερη ιστορία του Θρόνου με σύνεση, σοφία, αυταπάρνηση και αλήθεια. Συνδυάζει μαζί με την ακριβή και τέλεια εκτίμηση των διαφόρων περιστάσεων και καταστάσεων την απλότητα και την καλοσύνη, τη στοργή και την αγάπη, ώστε να προάγονται έργα μεγάλα και θετικά που αληθινά εξυψώνουν το γόητρο και την αίγλη του Πατριαρχικού Θρόνου.

Έτσι, Εκκλησία και λαός στο πρόσωπο του νέου Πάπα και Πατριάρχη Πέτρου του Ζ' ανακαλύπτουν το μεγαλεπήβολο Κυβερνήτη και Οδηγό, το μεγαλόφρονα και φιλόστοργο Πατέρα και Ποιμένα, «ώστε γενεά και

γενεά επαινέσει τα έργα του». Με τον τρόπο αυτό φαίνεται η άκρα του Θεού συγκατάβαση και ότι το πολύμοχθο έργο του είναι «μεγάλης βουλής» που το κατευθύνει η Θεία Πρόνοια και που «πόρρωθεν οίδε προκαταβάλλειν των μεγάλων πραγμάτων τας αφορμάς» όπως σημειώνει ο πολύς Πολύβιος. Γίνεται πιο έντονη ακόμα η μαρτυρία του, με την εξάσκηση των παντοίων και πολλών προσόντων και χαρισμάτων του. Χάρις τούτων επεκτείνεται η δραστηριότητά του, όχι μόνο στην παροιμιώδη φιλανθρωπία και κοινωνική προσφορά, στην αγαστή συνεργασία και κατανόηση των τε της Αλεξανδρείας και των απανταχού της Οικουμένης Ορθοδόξων Αυτοκεφάλων Εκκλησιών, αλλά και στην άψογη μεγάλη διοικητική ικανότητα, τη βαθιά αφοσίωση και απαράμιλλη ευγένεια των τρόπων και την άκρα ταπεινοφροσύνη και μετριοφροσύνη.

Μέσα στο διάστημα των δυο αυτών χρόνων συνετελέσθησαν έργα θαυμαστά, περίπλοκα και πολυσχιδή. Έδωκε σάρκα και οστά στους πόθους, σιγουριά στο μέλλον του αρχαίου και παλαιφάτου Πατριαρχείου Αλεξανδρείας. Όπως, τους μεγάλους φωστήρες και Πατέρες της Πρώτης Εκκλησίας συνδυάζει τη δισχιλιετή πορεία του Θρόνου και ετοιμάζεται να εισέλθει στην τρίτη με νέο ζωογόνο πνεύμα για την επικράτηση και στερέωση του αρχαίου εκκλησιαστικού καθεστώτος του Θρόνου. Για πολλές και ποικίλες ευχές και υποχρεώσεις που απορρέουν από την αξία του τίτλου του προέδρου της Εκκλησιαστικής δικαιοδοσίας στη Μαύρη Ηπειρο, ακολουθεί πιστά τους λόγους του ιερού Χρυσοστόμου που λέγει χαρακτηριστικά: "Ει γαρ οικίας μιας προνοών και οικέτας έχων και επιτρόπους και οικονόμους, ουδέ αν πολλάκις υπό των φροντίδων, ουδενός όντος του ενοχλούντος ο ουκ ουδεμιάς, αλλά πόλεων και δήμων και εθνών και ολόκληρου της οικουμένης τη φροντίδα έχων και υπέρ τηλικούτων πραγμάτων, και μόνος ων, και τοσαύτα πάσχων, και ούτω κηδόμενος, ως ουδέ πατήρ παίδων, εννόησεν τι υπομένει".

Ο άνθρωπος της Αφρικής καταλαμβάνει πλέον την αρμόζουσα σ' αυτό θέση. Γίνεται σεβαστός μέσα στην κοινωνία και αναγνωρίζεται ότι είναι εικόνα του Θεού. Το αναγνωρίζει τούτο επίσημα η γραμμή Πέτρου του Ζ΄. Αυτό προχωρεί στη Μαύρη Ήπειρο από την εποχή που διετέλεσε Μητροπολίτης της Δυτικής Αφρικής. Γίνεται ένα μαζί τους, συμπάσχει στους πόνους και στις χαρές τους, αναλαμβάνει με την εκλογή στον Πατριαρχικό Θρόνο να επισκεφθεί, ει

δυνατόν, όλες τις χώρες όπου αναπτύσσεται το έργο του Ευαγγελισμού, δίνει προτεραιότητα στις επιλογές του για το καλό της Ορθοδοξίας. Ο ίδιος κατευθύνει με τους κατά τόπους Ιεράρχες του Θρόνου και παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς το όλο έργο. Δεν φοβάται το τόλμημα, απεναντίας το βάζει πρώτο στην αποστολή του. Θέλει να δει ότι όλα γίνονται για το καλό των Αφρικανών Ορθοδόξων. Ανησυχεί συνεπώς και αποφασίζει.

Η αποστολή του Πατριαρχείου είναι Παναφρικανική, έχει μια αποστολική σφραγίδα. Αυτή η φυσική πορεία του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας εντάσσεται στην αρχική μορφή της αποστολής του Θρόνου. Ο Πέτρος ο Ζ΄καλλιεργεί με τους συνεργάτες του αυτό το πνεύμα, ώστε μέσα σε γρήγορο διάστημα να επιτευχθούν γονιμα και θαυμαστά έργα στο χώρο της ιεραποστολής. Το πνεύμα του είναι δημιουργικό σε όλους τους άλλους τομείς της ζωής της Εκκλησίας του Αγίου Μάρκου. Στις σχέσεις του Θρόνου με το Οικουμενικό Πατριαρχείο και τις άλλες ορθόδοξες εκκλησίες, η συνεργασία με πνεύμα καλής θελήσεως με τις άλλες χριστιανικές ομολογίες. Ακόμα και με το μουσουλμανικό στοιχείο της Αιγύπτου, οι σχέσεις υπήρξαν άριστες και εποικοδομητικές. Στον εκδοτικό τομέα πρωτοπορεί το Πατριαρχείο χάρις στα πνευματικά αισθήματα του Πέτρου του Ζ΄.

Συνέδρια επιστημονικά, επίσημοι εορτασμοί για τον άγιο του αιώνα μας, τον Αγιο Νεκτάριο Πενταπόλεως Θαυματουργό, ανακαινίσεις των Πατριαρχείων στο Κάιρο και στην Αλεξάνδρεια, μεριμνά για τη διαφύλαξη και ταξινόμηση των ανυπολογίστου αξίας κειμηλίων και θησαυρών του Πατριαρχείου. Εκκλησίες, σχολεία, νοσοκομεία, κοσμούν τις επαρχίες του Θρόνου χάρις στις προσπάθειεςκαι στην πρωτοβουλία του Πέτρου του Ζ΄.

Αυτός ο δυναμισμός και η όλη εκστρατεία ανανεώσεως και ενδυναμώσεως των πάντων βλέπουν την υλοποίησή τους στο πρόσωπο του νέου αυτού Πατριάρχη. Δεν θα ήταν καθόλου άστοχο να τολμήσουμε να ονομάσουμε την περίοδο αυτή των δύο χρόνων, περίοδο της Μεγάλης Μεταβολής. Η νέα αυτή περίοδος - αφετηρία της ζωής του Πατριαρχείου, αποκρυσταλλώνει ακριβώς τη μορφή του θεσμού του Θρόνου του Αγίου Μάρκου. Ο Πέτρος ο έβδομος, έχει να παρουσιάσει στην ιστορική αυτή πορεία του σταδίου του, τον έντονο δυναμισμό και την ανατομία μιας καινούργιας εποχής. Αυτοί που στέκουν δίπλα του και τον παρακολουθούν, ξέρουν πως εργάζεται

υπερβολικά και καταναλώνει όλες τις δυνάμεις του, για την προβολή, την ανάπτυξη και τη σταθεροποίηση του θεσμού αυτού, που για αιώνες κόσμησαν προφητικές και άγιες μορφές της Ορθοδοξίας και του Έθνους μας. Τα μηνύματα για το αύριο είναι ελπιδοφόρα. Πολύ φυσικό να υπάρχουν οι ώρες της τρικυμίας, των δοκιμασιών και της ατυχίας. Είναι και αυτές μέρος της ιστορικής πορείας. Ολα όμως ενισχύουν κι ενδυναμώνουν την προσωπικότητα του Πέτρου του Ζ΄. Το πνεύμα και το φρόνημά του, επισημαίνουν τη βαρύτητα που δίνει στην περίοδο αυτής της εντατικής επαναδραστηριοποίησης του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας, για να δημιουργείται αυτό που ονομάζεται πνεύμα ευφορίας και που έχει άμεση σχέση με την άνοδο και την άριστη απόδοση.

Αυτός λοιπόν ο απόηχος των σκέψεων και των πεποιθήσεων δεν είναι ένας άτυχος ή κενος οραματισμός για να δικαιολογηθεί ό,τι γίνεται σήμερα στο Θρόνο του Αγίου Μάρκου. Ο Πέτρος ο Ζ΄ρεαλιστικά αντιμετωπίζει την αποστολή του. Έχει μέσα του δεδομένη βεβαιότητα, δημιούργησε τις απαιτούμενες προϋποθέσεις για να αυξάνεται η αυτοπεποίθησή του και η αυξημένη εμπιστοσύνη του. Φυσικά όλα αυτά δεν δημιουργήθηκαν με καμιά μαγική ενέργεια. Χρειάστηκε κόπος πολύς, εσωτερικός προγραμματισμός, περισυλλογή βαθιά, σύνεση και σοφία, αγρυπνία θέλησης και μέριμνα ανήσυχος. Παραδειγματική έξαρση, πνοή και πάθος αλλά περισσότερο απ' όλα αγάπη το ωραίο, το ανώτερο, το τέλειο, το ιδανικό, το αυθόρμητο και το αυθεντικό. Όλα αυτά λοιπόν αντικατοπτρίζουν εκείνο που είπαμε πιο πάνω για να δικαιολογήσουμε την αλματώδη πρόοδο και ευφορία του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας στο πρόσωπο του Πέτρου του Ζ΄, την πληρότητα και τη σοφία μιας αγωνιστικής έπαλξης για να κατορθώσει τέλος τη μεταβολή αυτή και να κυριαρχήσει ένα και μόνο: Η δημιουργία έργων που συντηρούν την αρχαία και ιστορική ανάμνηση του παρελθόντος. Ενός παρελθοντος που αναβιώνει και αποκαθιστά την ενότητα και την επίγνωση της περιωπής και του κύρους του ιστορικού τούτου ιερού καθιδρύματος. Οι σκέψεις, τα έργα, οι ιδέες και οι πράξεις του Πάπα και Πατριάρχη Πέτρου του Ζ΄, ενέπνευσαν, κατευόδωσαν, συντόνισαν, εναρμόνισαν, εστερέωσαν και ανεστήλωσαν ακριβώς την ιδέα του θεσμού του Θρόνου και την υποχρέωση προς το ιστορικό παρελθόν του.